

DEO OPTIMO MAX.
UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI - PARÆ, ET S. LUCÆ,
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICO-CHIRURGICA,

QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS,
*manè discutienda in Scholis Medicorum, die Martis quintâ
mensis Maii, anno Domini M.DCC.XLIV.*

M. FRANCISCO POUSSE, Doctore
Medico, Præside.

An Tumorum externorum Suppuratio Resolutioni præponenda?
I.

UMOR in Corpore contra Naturæ statum adnascens vel morbus, vel symptoma, vel crisis. Tumoris nulla Corporis pars expers, glandulosæ præ cæteris huic obnoxia. Non unica Tumorum indoles: Phlegmonem Sanguis; Oedema Serosa colluvies, Bilis Erysipelas; Melancholia, ex Veteribus, Schirrum pro liquidi stagnatione creat, Qui criticè erumpit Tumor solvit morbum, quod ex symptomatum remissione, sæpius & omnimodâ cessatione dignoscet. Qui symptomaticè, nullam morbo in melius, imò in pejus mutationem affert. Qui morbum constituit Tumor, haud aliis stipatur symptomatis, dolore sæpius ac febre. Non una Tumorum fors, non idem exitus. Alius ad indurationem ducitur, quæ morbi potius confirmatio quàm solutio dicenda, Schirrum indelebilem constituens. Alius nonnumquàm resolutione diffilatur. Alius suppuratione absolvitur. Verùm cumque Tumoris numquàm speranda perfectâ curatio, nisi morbi tollatur fomes, nisi præcaveantur recidivæ, quæ ad Naturæ votum sola valet exequi legitima Suppuratio.

SOLIDA inter & fluida motus reciprocatio sanitatis causa. Hujus finis liquorum per omnes Corporis partes *Anadosis*. Sanguis sic ad singulas partes dejectus, è suo sinu per incernicula noxium quicquid vel inutile eructat, dum partibus, quod ipsis congener, seu in restaurationem, seu accretionem apponit. Hoc secretionis & excretionis constat opus, dum solidorum viget & præpoller Elater, dum liquida certum servant fluiditatis gradum. Solidorum tonus laxior debilius in fluida impinget, unde stagnatio, molecularum cohesio, infarctus, Tumoris causa. Tensus nimis & rigidus Elater, frequentius, sed minore vi liquida premit, unde minus exagitata, minus divisa, concretioni, ideoque stagnationi magis obnoxia. Non solum crassior viscidiorque fluidorum crasis stagnationis, ideoque infarctus causa. Fluidum nimis dilutum, nullam aut debiliorem solidorum oscillationibus renitentiam assert, unde soluto, aut saltem hebetato Elatere, lentius truditur liquidum, sicque pro tenuitate in partium vacuolis exundans, Tumorem producit sæpius cedematofum. Varia Tumorum indoles pro liquidi, partisque tumescantis variâ indole. Quò viscida concretave magis Tumoris moles, quò in partium intimis altius infixâ, quò firmioris texturæ partes quas Tumor obsidet, eò difficilius judicatur. Non ex unicâ Tumoris diffinitione morbi judicatio, sed symptomatum, quæ donec morbi causa, seu per sensiles seu insensiles vias tollatur, perseverant.

STAGNANTEM & concretum humorem ad Sanguinis alveum revocare summus labor: huic tantum nata operi dicuntur quæ resolventia Medici laudant. Illorum ea sit virtus quæ adaugendo liquidi fluiditatem, per cutis cæcos meatus, seu sensiles vias, faciliorem ipsi præbeant exitum. Hic novus fluiditatis gradus solidorum oscillationi redintegranda etiam comperit, unde duplex à resolventibus emendanda labes. At ut non unica fluiditatis amissæ causa, sic diversa resolventium indoles. Liquidi præ acido concrefcentis resolutionem tentare nisi Alkalium ope, labor inanis. Viscidiorum colluvies stagnationis causa, cum Ventriculi imbecillatatem accuset, stypticis potius quam resolventibus sanè curanda. Seri exuperantis, ob sanguinis solutam compagem, in quasdam partes stillatio & decubitus, absorbentium atque tonicorum exigit opem, quæ salium obtundant acredinem, Solidorumque laxorum nimis, firment Elaterem. Bilis ob Hepatis infarctum cum sanguine redux, tandemque ad certas partes ablegata, Tumoris Erysipelatosi causa dignoscitur, quem sola diluentia aperientibus admixta discutere valent. Schirrosi Tumoris ex viscidiori Lymphâ exorti, à solis Mercurialibus, Chalybeatis speranda curatio. Tumor ab externâ causâ natus (cujus ideo solis resolventibus committenda videtur medela) non minus tamen ob effusos in partium vacuolis diversis & concretos humores, ob diversi generis disrupta vascula, diversam medendi desiderat Methodum. Sanguinis efflui curatio diversa prorsus à curatione stagnantis Lymphæ instituenda. Quanta igitur in Tumoribus à causâ externâ ortis curationis diversitas! Quantum ideò discrimen! Lymphæ ad sui resolutionem rarefcere amat. Bilis effusa respuit Methodum quæ sui indurationem promovendo, Schirrum efficeret. Ab eâ igitur recedendum viâ quam si minus rectè infeas, nova partibus majorque inuritur labes, concretionis addendo gradum, unde Tumoris nunquam nisi ferro aut igne auferenda moles, vel inceptæ fluiditatis impertiendo gradum, quo liquor ad Corporis intimâ remeans, in viscera quam à stagnatione induit labem non impunè traducit. Utrumque Scopulum tutus vitabit, qui rem Suppurationi vel solius Naturæ, vel Artis ministerio committet.

MORBUM minùs quàm Crisin habees Suppurationem, quæ liquidi in quavis parte effusi & inibi putrescentis molitur excretionem. Is Naturæ nifus plura requirit; liquidi nempe stagnationem, unde Tumoris ortus; vasorum minimorum disruptionem, hinc effusio humoris; Sanguinis & Lymphæ propter disrupta vasa commixtionem, unde fermentatio, calor, rubedo; Arteriæ insignioris ab ipsomet Tumore constrictionem, hinc pulsatio, caloris intentio, febris; Arteriæ constricte in Tumorem renitentem præpollentiam, unde repetitis vibrationibus liquidum effusum premitur, agitur, quassatur, hinc earum intima evolutio, quæ puris formatio. Ex his conditionibus si desit unica, Suppurationem frustra expectaveris. Tumoris Lymphatici Suppurationem tentare, futilis nifus, nisi Tumori admoveas quæ Lymphæ rarefactionem promovendo Sanguini in minimis vasis præcludant viam, qui inibi rarefcens canalium disruptionem inferat. Non scilicior Suppuratio cedit, cum Tumoris ea fuerit moles quæ Arteriæ majori Tumorem alluenti nimiam afferat resistentiam; inde molis induratio, Schirrus, tandemque ob solidorum mutatam directionem, diametrum, ob liquidorum perverfam crasin, nova & informis exurgit moles, Cancrî sæpiùs naturam induens. Effusi liquoris in pus conversionem agnosces ex pulsationis, rubedinis, febris cessatione aut summâ remissione, de quâ te certiore faciet Tumoris mollities & fluctuatio. Non soli Naturæ puris excretio committenda, aliàs ferius sibi extûs sternens viam, intûs partes erodit, unde majus substantiæ dispendium, præcipuè in partibus adiposis; cutis & ingens consumptio, callosam scædamque relinquens Cicatricem, Ocyûs materiæ præbeas exitum ubi vasa insigniora, membranas, tendines, nervorum fasciculos, ligamenta, articulos, pro puris viciniâ lædi discrimen est. Ab his, quantum erit, in partem remotam sit puris secessus, quem duplici methodo licet obtinere, Cauterio nempe, ut aiunt, potentiale, & ferro. Hoc ut pote tutius citiùsque absque dubio eligendum; partes enim quas exigit curatio, cæteris intactis, secat absque Phlogoli Cauterii semper comite. Sic autem operationem, moderante Medico instituat Chirurgus. Mole Tumoris examinâtâ, summis digitis hinc & inde palpando, locum inquireret evidentiora fluctuantis materiæ signa offerentem; alterius manûs Pollice ac Indice plûs minùs divaricatis, in loco notato, Tumorem ita premat, ut inter digitos portio ejusdem non modò emineat, sed quandantenus rigescat. Prioris manûs itidem Pollice & Indice quibus (ut tutius procedatur) subinde Medium affociare convenit, Lanceolam majorem minorem-ve, pro tumoris mole, in declive Tumoris obliquè ad materiæ cavum immitter, dein cuspidem attollendo aperturam efficit largiorem; vulnere facto specillum vel si commodè fiat digitum specillo certiore inducat (lotis prius ac expurgatis manibus) fundum & latera foveæ exploraturus ut lacinias, si quæ sint aut digitis aut forcibus, nec non carnes emortuas aut sinibus excavatas auferat. Sic puri dato exitu, quicquid à vulneris ostio remotum, ad ipsum, seu pro Tumoris declivi situ, seu pro partium molli compressione adducat. Omni exhaustâ, si decet, materiâ in vulneris cavum lintcola mollia digestivo ex ovi meditullio, Terebintuinâ, Oleo Hyperici confiato intincta altiùs inducat. Vulneris oras aliorum linteorum ope diductas teneat, in eâque curandi methodo perseveret, donec vulneris cavum & latera carnes, ut aiunt, granulatas rubrasque offerant, exquisitæ & proximæ cicatricis prænuncias.

V.

EX suppuratione morbum solvi quid mirum! non solum materiæ putris exitum parat, stagnantes quoscunque liquores ejicit, Sanguinem quavis contaminatum labe, in Tumorem propter disrupta vasa confluentem foras mittit; Glandularum

prius obstructarum, fit reſeratio, vaſorum pro liquidi ſtagnatione dilatatorum depletio, horum proinde Elateris reſtitutio. At, inquit, illam promovere ſæpiùs arduum, nec unquam invitâ Naturâ licet. Tumorem durum ad ſuppurationem ducere tibi plenum alæ videtur, ne topicorum abuſus Schiſſoſam efficiat molem? at tenuis & humectans diætâ topicis adjuta emollientibus, ſolidas relaxando partes, fluidas diluendo, effuſi liquidi minùs tunc compreſſi, concreti minùs particulas evolvi & rareſcere dabit. Ad hunc finem Althææ, Malvæ, Parietaræ, Mercurialis pulpam cribro trajectam Tumori modicè calidam admove. Eâque ad duos treſve dies inſiſte methodo, quæ ſi ſuppurationi promovendæ impar, eidem pulpæ pinguiâ & oleoſa addas, ut obturatis poris, liquidi partes jam quadantenùs evolutæ, intra ipſummet Tumorem coërcitæ rareſcant, unde magis intenſo calore, exurget fermentatio quæ vaſis ſanguiferis vim inferendo horum diſruptionem efficiat. Non dum cedit ſuppuratio? ulterius progredere, modò quidam adſit Tumori mollitiæ ſenſus; adhibe calida, uti Abſynthium, Fœnum Græcum, Chamæmelum, imò ſi minùs ſuccedat, ad validiora conſuge, maximè in Tumore lymphatico, diſſiciliſ ut pote fermenteſcenti; hæc, Gummi Ammoniacum, Sagapenum, Galbanum & ex his parata ſibi ſufficient: tuncque Suppurationis ſigna ex rubedine, calore, pulſatione, partis in acumen intumeſcentiâ elucebunt, niſi humor congeſtus fluiditatis jam nullius particeps. Poſt tot tentamina, à topicis abſtine, hujusque mitte curationem ſoli exciſioni ſeu ferro ſeu Cauticis tradendam. Sin verò poſt admota emollientia mox flacceſcat & diſſetur Tumor, non ideo ægrotanti Salus; ea quippe ſæpiùs malè ſida curatio ob materiæ ad interiora regreſſum. Hæc in Bubone venereo patet, quæ topicorum reſolventium, etſi Mercurialibus adjectorum ope luem ad ſanguinis alveum revehit, quam in inguine ritè inſtituta Suppuratio radicitiùs ſolvit, non minùs ac in Parotide cujus diſſlatio mortis ineluctabilis prænuſcia. Herpes nec mole, nec Suppuratione inſignis, Topicorum uſu extinctâ, Sanguini labem inurit non rarò lethalem. Tumorem ideo Topicorum ſeu reſolventium, ſeu repercutientium ope diſſlatum ubi animadvertes, medicamenta tum intùs, tum extùs adhibe quæ morbum domare & hujus cauſam excernere valent, nec ab opere deſiſtas dum delireſcentem aut vagantem ſymptomata fomitem declarant. Aliàs morborum ingruet cohors tutò ſolâ Suppuratione præcavenda, aut delenda.

Ergo Tumorum externorum Suppuratio Reſolutioni præponenda.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

<i>M. Joannes-Jacobus Belleſeſte.</i>	<i>M. Antonius Ferrein, è Regiâ ſcientiarum Academiâ, Profeſſor Regius & Chirurgiæ Profeſſor.</i>	<i>M. Jacobus-Benignus Winſlow, Regiæ ſcientiarum Academiæ, Secretariſque Regiæ Berolinenſis ſocius, Teutonice Lingue Regius interpres, Cenſor Regius, in horto Regiæ Anatomes & Chirurgiæ Profeſſor ac Demonſtrator.</i>
<i>M. Michael-Philippus Rouvart, è Regiâ Scientiarum Academiâ.</i>	<i>M. Bartholomæus Murry.</i>	<i>M. Antonius Pepin, Regis Conſiliarius, & in Portu Breſtenſi Medicus Primarius.</i>
<i>M. Michaël-Joſephus Mejaule.</i>	<i>M. Carolus Payen.</i>	<i>M. Joannes Herment, Medicus Regis Ordinarius.</i>

Proponebat Pariſiſ PETRUS ARCELIN, Matifconenſis, Doctor Monſpelienſis, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Pariſienſis Baccalaureus,
A. R. S. H. 1744. à ſextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Univerſitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1744.